

แนวทางการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน
Direction for Providing Informal Education in the Digital Age of
Lamphun Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education

ณัฐวัตร ยาทัม¹ หยกแก้ว กมลวรเดช² สุรเชษฐ์ บุญยรักษ์³
Nattawat Yathoum, Yokkaew Kamolvoradej, Surachet Boonyarug

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน ประชากรเป้าหมายในวัตถุประสงค์ที่ 1 จำนวน 116 คน และวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คน โดยผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) แนวทางการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการบ้านหนังสือชุมชน ควรเลือกสถานที่จัดตั้งบ้านหนังสือชุมชน ที่สามารถจัดกิจกรรมที่มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ เจ้าของบ้านจะต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีใจรักงานบริการ และเต็มใจที่จะดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย 2) ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด จะต้องมีการดำเนินกิจกรรมที่ง่ายและไม่ซับซ้อน สามารถเข้าถึงบริการได้ทันที 3) ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โสตทัศนูปกรณ์ รวมถึงงบประมาณในการจัดกิจกรรม 4) ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถ

Received: 2023-05-16 **Revised:** 2023-07-23 **Accepted:** 2023-07-25

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Master of Education Program Students Department of Educational Administration Uttaradit Rajabhat University Corresponding Author e-mail: krubenz07@gmail.com

² อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Lecturer in Educational Administration Department Uttaradit Rajabhat University

³ อาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Lecturer in Mathematics Department Uttaradit Rajabhat University

ให้บริการอย่างครบถ้วนและทันสมัย เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ จะต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการจัดทำระบบสารสนเทศของห้องสมุดในรูปแบบออนไลน์ และ 5) ด้านการบริหารจัดการพัฒนาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ควรพัฒนาอาสาสมัครให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และส่งเสริมให้อาสาสมัครทำงานร่วมกับบรรณารักษ์และครู กศน.ตำบลอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ (Keywords): แนวทาง; การบริหารการศึกษาตามอัธยาศัย; ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current state and problems of informal education administration in the digital age, 2) to study guidelines for informal education administration in the digital age. Under the Office of the Promotion of Non-formal Education and Informal Education, Lamphun Province The research design was mixed. The target population in Objective 1 was 116 people and Objective 2 was a purposive sample of 10 people. Overall, it was at a high level. and problems of informal education administration in the digital age The overall level was at a low level. 2) Guidelines for informal education administration in the digital age Under the Office of Non-Formal Education and Informal Education, Lamphun Province, there are 5 aspects: 1) management of community book houses Should choose a place to set up a community book house. that can organize activities with information technology media Homeowners must have knowledge and skills in using information technology. service-minded And willing to work with network partners. 2) Management of mobile libraries for market people. Activities must be simple and uncomplicated. Can access the service immediately. 3) management of mobile public libraries. There should be an operational plan together with network partners. to obtain electronic media support audio-visual equipment Including the budget for organizing activities. 4) Management of public libraries. There should be facilities that can provide complete and modern services. Librarian Must have skills in using information technology. There is an online library information system, and 5) the management and development of reading promotion volunteers. Volunteers should be developed to have knowledge and skills in using technology for education. and encourage volunteers to systematically work with librarians and teachers of Sub-District Non-Formal Education.

Keywords: Direction; Providing Informal Education; Digital

บทนำ (Introduction)

การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคมสภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ โดยกฎหมายกำหนดการจัดการศึกษาทุกระบบซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าว ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพซึ่งรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอ รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรมิปัญหาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาเรียนรู้ระหว่างชุมชน (สำนักงานส่งเสริมศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

ปัจจุบันแนวคิดในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยก็ยังคงเป็นที่เข้าใจ อยู่ในวงจำกัด ทั้งนี้คงเป็นเพราะความเข้าใจที่ว่าการศึกษาตามอัธยาศัย เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ เป็นเพียงกระบวนการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของบุคคลที่ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ไม่สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับความไม่ชัดเจนในมุมมองเกี่ยวกับการศึกษาตามอัธยาศัยที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การบริการสื่อและแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมในบริบทต่าง ๆ ของการศึกษาตามอัธยาศัย (พัชรพรพนมเขต, 2565) สถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้การขยายโครงข่าย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ภูเกียรติแดงสีดา, 2563) จากสถานการณ์ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบโดยตรงกับการศึกษา เมื่อเป็นอย่างนี้ประเทศจะพัฒนาต่อไปในอนาคตได้อย่างไร เราควรจะใช้เทคโนโลยีตัวไหน ในการออกแบบการสอน การจัดทำสื่อการสอน การพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุค

ฐานวิถีชีวิตใหม่ ให้ประสานสอดคล้องกันและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน (ณัฐพัชร บุญเกตุ, 2565)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน มีการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย 5 ด้านหลัก ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการอ่านบ้านหนังสือชุมชน 2) การส่งเสริมการอ่านห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด 3) การส่งเสริมการอ่านห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ (รถโมบาย) 4) การส่งเสริมการอ่านห้องสมุดประชาชน และ 5) การพัฒนาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ผู้วิจัยได้ศึกษารายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน ในปีงบประมาณ 2562 มีผู้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัยจำนวน 35,078 คน ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 34,382 คน และปีงบประมาณ 2564 จำนวน 34,822 คน จากการรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน มีจำนวนผู้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัย ค่อยๆ ลดลง การศึกษาตามอัธยาศัยในอนาคตจะดำเนินงานได้ยากขึ้นเนื่องจาก นักศึกษา และประชาชน สนใจในเรื่องของการอ่านลดน้อยลง โดยเฉพาะช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้การเข้าไปจัดกิจกรรมต่างๆ ตามขอบข่ายการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยก็ทำได้ยากมากขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน, 2564)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล เพื่อหาแนวทางการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และแผนการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัลให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ครู กศน. บรรณารักษ์ และอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน มีแนวทางในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัลตามขอบข่ายการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย พิจารณาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามอัยาศัย มีประสบการณ์ในการบริหารและการจัดการศึกษาตามอัยาศัย ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ข้าราชการครู จำนวน 15 คน ครู กศน. ตำบล จำนวน 50 คน ครู อาสาสมัคร กศน. จำนวน 29 คน ครู ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 6 คน บรรณารักษ์ จำนวน 10 คน บุคลากรทางการศึกษา 38 ค.(2) และพนักงานราชการในสำนักงาน กศน.จังหวัดลำพูน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 116 คน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกจากการเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามอัยาศัย มีประสบการณ์ในการบริหารและการจัดการศึกษาตามอัยาศัย ไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีผลการปฏิบัติงานดีเด่นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามอัยาศัย หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 10 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. การศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลำพูน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยเลือกข้อคำถามจากแบบสอบถามที่มีระดับปัญหาการบริหารการศึกษาตามอัยาศัยในยุคดิจิทัล ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกในแต่ละด้าน มาเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้อง หาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งใช้เกณฑ์พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80 – 1.00

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ไม่ใช่ประชากรเป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ ระดับ 0.80 ขึ้นไป โดยผลการวิเคราะห์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.942

3. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. นำผลการวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ที่ 1 โดยเลือกข้อคำถามจากแบบสอบถามที่มีระดับปัญหา ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกในแต่ละด้าน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งใช้เกณฑ์พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้ความถี่ในการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอผลการสัมภาษณ์ในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 วัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน เป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน

แนวทางการบริหาร การศึกษาตามอัธยาศัยในยุค ดิจิทัล	สภาพปัจจุบันการบริหาร การศึกษาตามอัธยาศัย				ปัญหาการบริหาร การศึกษาตามอัธยาศัย			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ ที่	μ	σ	ระดับ	อันดับ ที่
1. ด้านการบริหารจัดการ บ้านหนังสือชุมชน	4.01	0.82	มาก	5	2.59	0.85	ปาน กลาง	1
2. ด้านการบริหารจัดการ ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาว ตลาด	4.03	0.80	มาก	4	2.46	0.87	น้อย	3

3. ด้านการบริหารจัดการ ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่	4.09	0.69	มาก	2	2.52	0.95	ปาน กลาง	2
4. ด้านการบริหารจัดการ ห้องสมุดประชาชน	4.08	0.72	มาก	3	2.43	1.01	น้อย	4
5. ด้านการบริหารจัดการ พัฒนาอาสาสมัครส่งเสริม การอ่าน	4.11	0.68	มาก	1	2.39	0.94	น้อย	5
รวม	4.06	0.74	มาก		2.48	0.92	น้อย	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการพัฒนาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ($\mu = 4.11$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ ($\mu = 4.09$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการบ้านหนังสือชุมชน ($\mu = 4.01$)

และพบว่าปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการบ้านหนังสือชุมชน ($\mu = 2.59$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ ($\mu = 2.52$) ลำดับถัดมา คือ ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด ($\mu = 2.46$) ลำดับถัดมา คือ ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน ($\mu = 2.43$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการพัฒนาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ($\mu = 2.39$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน เป็นดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการบ้านหนังสือชุมชน แนวทางคือ ควรเริ่มตั้งแต่การเลือกสถานที่จัดตั้งบ้านหนังสือชุมชน ที่พร้อมให้บริการอินเทอร์เน็ต และสามารถจัดกิจกรรมที่มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ รวมถึงผู้ดูแลหรือเจ้าของบ้านหนังสือชุมชน จะต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีใจรักงานบริการ และเต็มใจที่จะดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

2. ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด แนวทางคือ ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด จะต้องมีการดำเนินกิจกรรมที่ง่ายและไม่ซับซ้อน ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้ทันที เช่น การใช้ QR Code หรือ แบบสอบถามออนไลน์ ในการสำรวจความต้องการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น และสามารถนำผลที่ได้จากการสำรวจ มาวางแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในยุคดิจิทัล ให้ตรงต่อความต้องการของผู้รับบริการ

3. ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ แนวทางคือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วัสดุทัศนูปกรณ์ รวมถึงงบประมาณในการจัดกิจกรรม ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการ

4. ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน แนวทางคือ ห้องสมุดประชาชนในยุคดิจิทัล ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถให้บริการอย่างครบถ้วนและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ หรือบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (Wi-Fi) เป็นต้น สิ่งสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ จะต้องมีความรู้ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมให้บริการและให้คำปรึกษาแก่ผู้รับบริการได้ ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศของห้องสมุดในรูปแบบออนไลน์ ที่สามารถสืบค้นหรือหาข้อมูลได้จริง เช่น แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ หรือนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในรูปแบบออนไลน์อื่นๆ ที่ให้บริการการสืบค้นหนังสือในห้องสมุด การบริการยืม-คืนหนังสือออนไลน์ ได้จากระบบสารสนเทศของห้องสมุด เป็นต้น เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถใช้บริการได้สะดวก และยังเป็นภาระลดภาระของเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ อีกด้วย

5. ด้านการบริหารจัดการพัฒนาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน แนวทางคือ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อาสาสมัครมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และสื่อออนไลน์ การสร้างแบบเรียนออนไลน์จากแพลตฟอร์มต่างๆ เป็นต้น และส่งเสริมให้อาสาสมัคร ทำงานร่วมกับ บรรณารักษ์ และครู กศน.ตำบล อย่างเป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิเคราะห์การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีการปรับตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมีการดำเนินงานตามพันธกิจ แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2566 - 2570 สำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน (2566) คือ 1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่มุ่งเน้นการดำเนินงานตามบทบาท หน้าที่ และภารกิจของสถานศึกษา 2) นำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัย มีโอกาส ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 4) ส่งเสริมสนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาค

ส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาของประชาชนอย่างหลากหลาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้อที่ 6.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการอย่างเต็มรูปแบบ รองรับการปฏิบัติราชการที่รองรับชีวิตและการทำงานวิถีใหม่ และนำไปปรับใช้ให้กับสถานการณ์ในภาวะปกติและไม่ปกติ อาทิ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยให้พิจารณาภารกิจและลักษณะงานรูปแบบ ขั้นตอนวิธีการทำงาน รูปแบบการให้บริการประชาชน และเทคโนโลยีที่ใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน

2. แนวทางการบริหารการศึกษาด้านอัธยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน 5 ด้าน มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1. ด้านการบริหารจัดการบ้านหนังสือชุมชน แนวทางคือ ควรเริ่มตั้งแต่การเลือกสถานที่จัดตั้งบ้านหนังสือชุมชน ที่พร้อมให้บริการอินเทอร์เน็ต และสามารถจัดกิจกรรมที่มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ รวมถึงผู้ดูแลหรือเจ้าของบ้านหนังสือชุมชน จะต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีใจรักงานบริการ และเต็มใจที่จะดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศุภชัย สุกุลแก้ว (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ควรร่วมมือกันทุกฝ่ายในการปรับภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่กระตุ้นความสนใจ เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีความเหมาะสม ตลอดจนควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอ สอดคล้องกับบริบทในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ Thailand 4.0 ควรมีการจัดแหล่งเรียนรู้ทุก กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสื่อ และแหล่งสืบค้นข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอตามความต้องการของผู้รับบริการ และสามารถใช้งานในการสืบค้นข้อมูลได้ตลอดเวลา และครูควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาสมรรถนะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มเติมเพื่อนำมาต่อยอดประเมินผลการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2. ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด แนวทางคือ ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด จะต้องมีการดำเนินกิจกรรมที่ง่ายและไม่ซับซ้อน ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้ทันที เช่น การใช้ QR Code แบบสอบถามออนไลน์ ในการสำรวจความต้องการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น และสามารถนำผลที่ได้จากการสำรวจ มาวางแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในยุคดิจิทัล ให้ตรงต่อความต้องการของผู้รับบริการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เหมือนฝัน ยองเพชร (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 พบว่า สถานศึกษาต้องมีสื่อที่มีความพร้อม หลากหลายสามารถใช้งานได้สะดวกให้กับผู้เรียน ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำออกแบบกิจกรรมการแสวงหาการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายน่าเชื่อถือ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตติมา วรรณศรี (2564) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีอุปกรณ์เคลื่อนที่ซึ่งผู้เรียน

ส่วนมากในปัจจุบันสามารถใช้อุปกรณ์เหล่านี้เพื่อการเรียนรู้และสื่อสารได้ ครูจึงควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่นำเทคโนโลยีมาบูรณาการและใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และทักษะดิจิทัลของผู้เรียนไปพร้อมกัน อาทิ การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้อันหลากหลายในโลกออนไลน์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ อาทิ Twitter, Google drive document, Moodle, Google classroom, Microsoft team, การใช้ QR code เพื่อกำหนดและเชื่อมโยงไปสู่ Web pages ที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าไปเรียนรู้ การใช้ Platforms ต่างๆ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล อาทิ Google form

2.3. ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ แนวทางคือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โสตทัศนูปกรณ์ รวมถึงงบประมาณในการจัดกิจกรรม ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ของ พัทธพร พนมเขต (2565) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีภาคีเครือข่ายที่เข้ามาร่วมส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาใน ด้านสื่อ หรือเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สนับสนุนสถานศึกษาในด้านการจัดการศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตมา วรณศรี (2564) ที่กล่าวว่า การวางแผนพัฒนาการศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญของการบริหารองค์กรที่จะนำไปสู่การการปฏิบัติให้บรรลุผล ควรให้ครูบุคลากร และผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง เป้าหมาย และกำหนดกลยุทธ์เพื่อไปสู่เป้าหมายที่คาดหวังร่วมกัน การวางแผนพัฒนาองค์กรที่ประสบความสำเร็จมักเกิดจากการรับฟังผู้เกี่ยวข้อง

2.4. ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน แนวทางคือ ห้องสมุดประชาชนในยุคดิจิทัล ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถให้บริการอย่างครบถ้วนและทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ หรือบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (Wi-Fi) เป็นต้น สิ่งสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ จะต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมให้บริการ และให้คำปรึกษาแก่ผู้รับบริการได้ ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศของห้องสมุดในรูปแบบออนไลน์ ที่สามารถสืบค้นหรือหาข้อมูลได้จริง เช่น แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ หรือนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในรูปแบบออนไลน์อื่นๆ ที่ให้บริการการสืบค้นหนังสือในห้องสมุด การบริการยืม-คืน หนังสือออนไลน์ ได้จากระบบสารสนเทศของห้องสมุด เป็นต้น เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถใช้บริการได้สะดวก และยังเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ อีกด้วย สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ของ พัทธพร พนมเขต (2565) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ควรจัดหาสื่อ นวัตกรรม หรือจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย ที่เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน หรือทำเนียบสื่อ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแนะนำให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น แก่กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ มีการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำผลการประเมินความพึงพอใจไปใช้ในการพัฒนาหรือจัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น อีก

ทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล (2559) พบว่า การจัดการศึกษาตาม อัยยาศัยในประเทศไทยที่เห็นได้ชัดเจน คือ การจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย และจำนวน ที่มากยิ่งขึ้น โดยขยายขอบเขตไปยัง กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ห่างไกล ไม่กระจุกตัวอยู่เฉพาะในส่วนกลาง เท่านั้น ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสในการแสวงหา ความรู้ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังมีรูปแบบที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การให้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ผ่าน แอปพลิเคชันของสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต ทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่าง สะดวกรวดเร็ว ไม่จำกัดเวลาประหยัด เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการให้บริการที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย

2.5. ด้านการบริหารจัดการพัฒนาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน แนวทางคือ ควรจัดอบรม เชิงปฏิบัติการให้กับอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อาสาสมัครมีความรู้และทักษะ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และสื่อออนไลน์ การสร้าง แบบเรียนออนไลน์จากแพลตฟอร์มต่างๆ เป็นต้น และส่งเสริมให้อาสาสมัคร ทำงานร่วมกับ บรรณารักษ์และครู กศน.ตำบล อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำ ผลการวิจัยไปใช้ของ เกษศิริพันธ์ หงษ์ทอง (2561) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการจัดบุคลากรให้ เหมาะสมกับบริบทและการปฏิบัติงาน อบรมให้ความรู้ทั้งในด้านวิชาการและปฏิบัติการแก่บุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรให้มีการพัฒนาทั้งภายในและภายนอกบริเวณพื้นที่ห้องสมุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพัชร์ บุญเกตุ (2565) พบว่า การเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ มีการวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหาร สถานศึกษา ครู บุคลากรทางศึกษา และผู้ปกครอง นำครูไปสู่การ PLC เป็นสิ่งสำคัญกับ ครูยุค ปัจจุบันและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องโดยนำผลไปปรับวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเป็นการได้ แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน และหาแนวทางเพื่อพัฒนางานการจัดการเรียนรู้ร่วมกันให้การ บริหารจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 แนวทางการบริหารการศึกษาตามอัยยาศัยในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยจังหวัดลำพูน ควรเน้นการมีส่วนร่วมของภาคี เครือข่ายในการระดมทรัพยากรทางการบริหาร โดยเฉพาะการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ ในการจัดการ เรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อให้การจัดการศึกษาตามอัยยาศัยใน ปัจจุบันสอดคล้องต่อความต้องการของผู้รับบริการในยุคดิจิทัล

1.2 ผู้บริหารควรมีนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุน ครูผู้สอน บรรณารักษ์ และ อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งเสริมการ สร้างนวัตกรรมทางการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน จนนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เผยแพร่และเป็นตัวอย่างได้

1.3 ครูผู้สอน บรรณารักษ์ และอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ควรพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้คอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟนขั้นพื้นฐาน การใช้งานแอปพลิเคชันที่นำมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ได้ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล เพื่อนำผลที่ได้ไปหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษาต่อเนื่องในยุคดิจิทัล เพื่อนำผลที่ได้ไปหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กุเกียรติ แดงสีดา. (2563) แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เกษศิรินทร์ หงษ์ทอง. (2561). สภาพ ปัญหา และความต้องการของผู้ใช้บริการในการใช้สื่อของห้องสมุดประชาชนอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณาการพิมพ์ 3.
- ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล. (2559). แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับประเทศไทย. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 9(3), 984-1004.
- ณัฐพัชร บุญเกตุ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พัชรพร พนมเขต. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอัธยาศัยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศุภชัย สกุลแก้ว. (2560). การประเมินผลการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง

- นครศรีธรรมราช. (รายงานการศึกษาส่วนบุคคล). สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). *แนวคิดและปรัชญาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย*
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2565). *ประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2566 - 2570 สำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน*
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน. (2562). *ผลการดำเนินงานปี 62*. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://lpn.nfe.go.th/lpn/>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน. (2563). *ผลการดำเนินงานปี 63*. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://lpn.nfe.go.th/lpn/>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน. (2564). *ผลการดำเนินงานปี 64*. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://lpn.nfe.go.th/lpn/>
- เหมือนฝัน ยองเพชร. (2563). *แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.